

Sayı : B.13.2.SGK.0.10.03.00-13

05.01.2009

Konu : İsteğe bağlı sigortalılık işlemleri.

GENELGE
2009 / 5

1- GENEL AÇIKLAMALAR

31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun isteğe bağlı sigortalılığa ilişkin hükümleri 2008 yılı Ekim ayı başı itibariyle yürürlüğe girmiştir.

5510 sayılı Kanunda yer alan isteğe bağlı sigorta hükümlerinin uygulamasına yönelik olarak "Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği" 28/08/2008 tarihli ve 26981 sayılı, "İsteğe Bağlı Sigorta İşlemleri Hakkında Tebliğ" ise 28/09/2008 tarihli ve 27011 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

5510 sayılı Kanuna göre isteğe bağlı sigorta; kişilerin isteğe bağlı olarak prim ödemek suretiyle uzun vadeli sigorta kollarına ve genel sağlık sigortasına tabi olmalarını sağlayan sigorta olup 2008 yılı Ekim ayı başından itibaren isteğe bağlı sigortalılar hakkında aşağıda açıklanan usul ve esaslar doğrultusunda işlem yapılacaktır.

2- SİGORTALI SAYILANLAR, SAYILMAYANLAR İLE SİGORTALI OLMA ŞARTLARI

2.1- İsteğe Bağlı Sigortalı Sayılanlar

2.1.1- 5510 sayılı Kanuna tabi zorunlu sigortalı olmayı gerektirecek şekilde çalışmayan veya sigortalı olarak çalışmakla birlikte ay içerisinde 30 günden az çalışan ya da tam gün çalışmayanlardan,

2.1.2- Kendi sigortalılıkları nedeniyle Türkiye'de sosyal güvenlik kanunlarına göre malullük ve yaşlılık aylığı almayanlardan,

2.1.3- Uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, isteğe bağlı sigortalı olmak için talepte bulunanlardan Türkiye'de ikamet etmekte iken sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerde bulunan Türk vatandaşlarından,

2.1.4- Kanunun 5 inci maddesinin (g) bendi kapsamında Ülkemiz ile uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçilerinden,

2.1.5- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunun 9 uncu maddesinin (6) ncı fıkrasında belirtilen işleri yapan kadın sigortalılardan,

2.1.6- Kanunun 5 inci maddesinin;

(a) bendine tabi olarak ceza infaz kurumları ile tutukevlerinin tesis atölye ve benzeri ünitelerinde çalıştırılan hükümlü ve tutuklulardan,

(b) bendine tabi aday çırak, çırak ve işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler, meslek liselerinde okumakta iken veya yüksek öğrenimleri sırasında zorunlu staja tabi tutulan öğrencilerden,

(e) bendine tabi Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen meslek edindirme ve geliştirme kurslarına katılan kursiyerlerden,

2.1.7- 5510 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin dördüncü fıkrası gereğince kamu idarelerinde çalışmakta iken iş sözleşmesi askıda kalanlardan,

2.1.8- İşsizlik ödeneği almakta olanlar, iş sözleşmesi sona ermemiş olmakla beraber grev, ücretsiz izin ve işçinin mevsim ya da kampanya sonu bıraktığı işine yeni mevsim ya da kampanyada devam edecek olması nedeniyle iş sözleşmesi askıda kalanlardan,

2.1.9- 2008 yılı Ekim ayı başından sonra 5434 sayılı Kanunun 12 nci maddesi uyarınca isteğe bağlı iştirakçilik şartlarını taşımayanlardan,

2.1.10- Harp malulleri, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna göre vazife malullüğü aylığı bağlanmış malullerden

5510 sayılı Kanuna göre isteğe bağlı sigortalı olmaya ilişkin şartları taşıyanlar isteğe bağlı sigortalı olabilecektir.

2.1.11- Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte;

2.1.11.1- 506 sayılı Kanunun mülga 85 inci,

2.1.11.2- 1479 sayılı Kanunun mülga 79 uncu,

2.1.11.3- 2926 sayılı Kanunun mülga 60 ncı,

maddesine göre isteğe bağlı sigortalı olarak prim ödeyenler yazılı talep alınmaksızın ve Türkiye’de ikamet şartı aranmaksızın isteğe bağlı sigortaya devam edebileceklerdir.

2.1.12- 5434 sayılı Kanunun mülga 12 nci maddesi gereğince;

2.1.12.1- 2008 yılı Ekim ayı başından önce 5434 sayılı Kanunun 12 nci maddesi uyarınca isteğe bağlı iştirakçi olanlardan Kanunun yürürlük tarihinden sonra da isteğe bağlı iştirakçiliği devam edenler,

2.1.12.2- 5434 sayılı Kanuna göre iştirakçi iken gerek 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce gerekse 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra görevinden ayrılanlar ile bunlardan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak yeniden çalışmaya başlayanlardan görevinden ayrılarak 5434 sayılı Kanunun 12 nci maddesi uyarınca isteğe bağlı iştirakçi olmak üzere başvuruda bulunanlardan gerekli şartları taşıyanlar,

2.1.12.3- Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce veya sonra Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi görevinden ayrılıp 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi çalışmakta iken sigortalılıkları sona erenlerden, 5434 sayılı Kanunun 12 nci maddesi uyarınca isteğe bağlı iştirakçi olmak üzere başvuruda bulunanlardan gerekli şartları taşıyanlar,

5434 sayılı Kanunun mülga 12 nci maddesi gereğince isteğe bağlı iştirakçi olarak devam edebilirler.

Ancak, 2925 sayılı Kanuna tabi sigortalılıkları devam edenler aynı zamanda isteğe bağlı sigortalı olamazlar.

2.2- İsteğe Bağlı Sigortalılık Şartları

2.2.1- Türkiye’de ikamet etmek

01/10/2008 tarihinden sonra isteğe bağlı sigortalı olabilmek için Türkiye’de ikamet etme şartı aranacaktır. “İsteğe Bağlı Sigorta Giriş Bildirgesi”nde belirtilen ikamet adresi Türkiye’de ikamet etme şartı için yeterli sayılacaktır.

Ancak, Genelgenin 2.1.4'üncü maddesinde belirtilenler ile uluslararası sosyal güvenlik sözleşmelerinden dolayı yurtdışından da ülkemizde isteğe bağlı sigortaya devam etme hakkı olanlar için Türkiye'de ikamet şartı aranmayacaktır.

2.2.2- 18 yaşını doldurmuş olmak

İsteğe bağlı sigortalı olabilmek için Kuruma müracaat tarihinde 18 yaşını doldurulmuş olması gerekmektedir.

18 yaşın tespiti isteğe bağlı sigortalılık müracaat tarihinden doğum tarihinin çıkartılması suretiyle belirlenecektir.

Örnek- 01/02/1991 tarihinde doğan sigortalı (A), Kurum kayıtlarına 01/02/2009 tarihinde intikal eden isteğe bağlı sigorta giriş bildirgesi ile isteğe bağlı sigortalı olmak için başvurmuştur. Bu sigortalının isteğe bağlı sigortalılık müracaat tarihindeki yaşı $01/02/2009 - 01/02/1991 = 18$ yaş olduğundan isteğe bağlı sigortalı olabilecektir.

2.2.3- Zorunlu sigortalı olmamak veya 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında ay içinde 30 günden az çalışmak

İsteğe bağlı sigortaya müracaat edenlerin, sigortalılıklarının başlayacağı tarihte 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri ile 506 sayılı Kanunun geçici 20 inci maddesine tabi sandıklarda sigortalı olarak çalışmamaları gerekmektedir.

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olarak çalışanlardan ay içinde 30 günden az çalışan ya da tam gün çalışmaması nedeniyle ay içindeki gün sayısı 30 günden az olan sigortalılar isteğe bağlı sigortaya pim ödeyerek noksan sürelerini 30 güne tamamlayabileceklerdir.

2.2.4- Kendi sigortalılıkları nedeniyle aylık almamak

a) 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı kanunlar ve 5510 sayılı Kanun gereğince malullük, yaşlılık aylığı almayanlar,

b) Sürekli iş göremezlik geliri alanlar ile ölen sigortalıdan dolayı ölüm geliri/aylığı alanlar,

diğer koşulları taşımaları halinde isteğe bağlı sigortalı olabileceklerdir.

2.2.5- İsteğe bağlı sigortalı olmak isteyenlerin Kuruma başvuruları

İlk defa isteğe bağlı sigortalı olmak isteyenlerin örneği Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği ekinde yer alan “İsteğe Bağlı Sigorta Giriş Bildirgesi” ile ikametgahlarının bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüklerine/sosyal güvenlik merkezlerine başvurmaları gerekmektedir. Tekrar isteğe bağlı sigortalı olmak isteyen sigortalıların ise talep dilekçesi ile müracaatları yeterli olacaktır. Söz konusu belgelerin adi posta veya kargo ile gönderilmesi halinde Kurum kayıtlarına intikal tarihi, taahhütlü, iadeli taahhütlü veya acele posta ile yapılan bildirimlerde ise postaya veriliş tarihi başvuru tarihi olarak kabul edilecektir.

5434 sayılı Kanunun mülga 12 nci maddesi uyarınca isteğe bağlı iştirakçilik başvuruları, Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü Sigortalı Tescil ve Hizmet Daire Başkanlığı Milli Müdafaa Cad. No: 24 Bakanlıklar/ANKARA adresine yapılacaktır.

5510 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin (g) bendine tabi sigortalıların isteğe bağlı sigorta başvuruları işverenler tarafından da yapılabilir.

Ceza infaz kurumları ile tutukevlerinin tesis atölye ve benzeri ünitelerinde çalıştırılan hükümlülerden isteğe bağlı sigortalı olmak isteyenlerin talepleri mahkemece tayin edilecek vasileri tarafından yapılacaktır.

İlk defa isteğe bağlı sigortalı olmak isteyenler için sicil dosyası açılarak isteğe bağlı sigorta giriş bildirgesi bu dosyalara, tekrar isteğe bağlı sigortalı olmak isteyenlerin talep dilekçeleri ise önceden açılmış olan sicil dosyalarında muhafaza edilecektir.

Ay içerisinde 30 günden az çalışan ya da tam gün çalışmayan sigortalılardan isteğe bağlı sigortalı olmak isteyenlerin ay içerisinde zorunlu sigortalı olacağı gün sayısını beyan etmeleri zorunludur. Ancak, ay içindeki zorunlu çalışma gün sayısının değişmesi halinde sigortalıların yeniden beyanda bulunmaları gerekir.

İsteğe bağlı sigortalı olmak için talepte bulunan yabancı uyruklulardan Türkiye’de yerleşik olma halinin belgelendirmeleri istenecektir.

İmzasız talep dilekçeleri ile “İsteğe Bağlı Sigorta Giriş Bildirgesi” dışındaki talepler kabul edilmeyecektir. Ancak, imzasız bildirimler ile 01/10/2008 tarihinden önce kullanılan “Bağ-Kur İsteğe Bağlı Sigorta Giriş Bildirgesi” ve 506 sayılı Kanunun mülga 855 inci maddesi gereğince kullanılan “İsteğe Bağlı Başvuru Belgesi” ile müracaat edilmesi halinde bu bildirimlerin isteğe bağlı sigorta giriş bildirgesi ile değiştirilmesi ve varsa diğer eksikliklerin giderilmesi sağlanacaktır.

İsteğe bağlı sigortalı olmak için talepte bulunanlardan diğer sosyal güvenlik il müdürlüklerinde/sosyal güvenlik merkezlerinde isteğe bağlı sigorta dosyası olduğu tespit edilenlerin tescil işlemleri geciktirilmeden sonuçlandırılacak bilahare bu dosyaları istenerek birleştirilecektir.

01/10/2008 tarihinden sonra 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında zorunlu sigortalılıkları sona erenlerden isteğe bağlı sigortalılık talebinde bulunmadan prim ödemeye devam edenler isteğe bağlı sigortalılık başvuru şartını yerine getirmiş sayılmazlar.

3- İSTEĞE BAĞLI SİGORTALILIĞIN BAŞLANGICI VE SONA ERMESİ

3.1. İsteğe Bağlı Sigortalılığın Başlangıcı

İsteğe bağlı sigortalılık, isteğe bağlı sigortalı giriş bildirgesinin veya tekrar isteğe bağlı sigortalı olmak isteyenlerin talep dilekçesinin Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarihi takip eden günden itibaren başlatılacaktır.

Söz konusu belgelerin adi posta veya kargo ile gönderilmesi yada Kuruma doğrudan verilmesi halinde isteğe bağlı sigortalılık bildirge veya dilekçenin Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarihi takip eden günden, taahhütlü, iadeli taahhütlü veya acele posta servisi olarak gönderilmesi halinde ise postaya verildiği tarihi takip eden günden itibaren başlatılacaktır.

Örnek 1- Sigortalı (A) isteğe bağlı sigorta giriş bildirgesini 25/12/2008 tarihinde adi posta ile Kuruma göndermiş söz konusu belge 29/12/2008 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Bu sigortalının isteğe bağlı sigortalılığı 30/12/2008 tarihinde başlatılacaktır.

Örnek 2- Sigortalı (B) isteğe bağlı sigorta giriş bildirgesini 01/02/2009 tarihinde Kuruma elden vermiştir. Bu sigortalının isteğe bağlı sigortalılığı 02/02/2009 tarihinde başlatılacaktır.

Örnek 3- Sigortalı (C) isteğe bağlı sigorta giriş bildirgesini 15/11/2009 tarihinde iadeli taahhütlü olarak Kuruma göndermiş söz konusu belge 18/11/2009 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Bu sigortalının isteğe bağlı sigortalılığı 16/11/2008 tarihinde başlatılacaktır.

Ay içerisinde 30 günden az çalışan veya Kanunun 80 inci maddesi uyarınca prim ödeme gün sayısı, ay içindeki toplam çalışma saatinin 4857 sayılı İş Kanuna göre belirlenen günlük normal çalışma saatine bölünmesi suretiyle hesaplanan sigortalıların,

aynı ay içerisinde isteğe bağlı sigortalı olmak için talepte bulunmaları halinde, zorunlu sigortalı çalışmalarına ait prim ödeme gün sayıları ayın başından başlanarak mal edilecek, isteğe bağlı sigortaya prim ödediği süreler otuz günü geçmemek üzere ekleneceğinden bunların isteğe bağlı sigortalılığı zorunlu sigortalılıklarına ait son günü takip eden günden başlatılacaktır.

Ancak, ay içinde 30 günden az çalışanlar hariç, zorunlu sigortalılıkları devam ederken isteğe bağlı sigortalılık talebinde bulunan sigortalıların bu talepleri kabul edilmeyecektir.

Örnek 1- Hizmet akdine tabi olarak ay içinde 12 gün çalışan sigortalı (D) bu çalışmasını da beyan ederek isteğe bağlı sigortalı olmak için isteğe bağlı giriş bildirgesi ile 07/05/2009 tarihinde Kuruma müracaatta bulunmuştur. Bu sigortalının ay içindeki 12 günlük çalışması o ayın 1 ila 12 (dahil) si arasında geçmiş kabul edilecek, isteğe bağlı sigortalılığı 13/05/2009 tarihinde başlatılacak ve sigortalıdan 18 gün isteğe bağlı sigorta primi alınacaktır.

Örnek 2- Ay içerisinde 12 gün zorunlu olarak çalışacağını beyan eden ve geri kalan günlerini isteğe bağlı sigortaya prim ödeyerek tamamlamak amacıyla 25/05/2009 tarihinde talepte bulunan örnek 1'deki sigortalı (D)'nin, isteğe bağlı sigortalılığı zorunlu sigortalılığın bittiği günü takip eden 13/05/2009 tarihinde başlatılacaktır.

İsteğe bağlı sigortalı olarak prim ödenen tarihler arasında başlayıp biten zorunlu sigortalılık sürelerinin bulunduğu tespit edilen sigortalıların, zorunlu sigortalılık süreleri ile çakışan isteğe bağlı sigortalılık süreleri iptal edilecektir. Sigortalının talebi halinde, iptal edilen isteğe bağlı sigortalılık süresine ait primleri iade veya doğacak borçlarına mahsup edilecektir.

Örnek- 11/07/2007 tarihinden itibaren isteğe bağlı sigortalı olarak prim ödeyen sigortalı (E)'nin 16/11/2009 ile 22/03/2010 tarihleri arasında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında zorunlu sigortalılık sürelerinin bulunduğu tespit edilmiştir. Sigortalının sadece zorunlu sigortalılık süreleri ile çakışan 16/11/2009 ile 22/03/2010 tarihleri arasındaki isteğe bağlı sigortalılık süreleri iptal edilecek, zorunlu sigortalılığın sona erdiği 22/03/2010 tarihini takip eden 23/03/2010 tarihinden itibaren isteğe bağlı sigortalılık devam ettirilecektir.

3.2- İsteğe Bağlı Sigortalılığın Sona Ermesi

3.2.1- Yazılı talepte bulunmak

İsteğe bağlı sigortalılığını sona erdirmek için Kuruma yazılı talepte bulunanların sigortalılıkları;

a) Talepte bulunulan ayın primi ödenmemişse, talep tarihinden önceki primi ödenmiş ayın sonunu takip eden günden itibaren sona erdirilecektir.

Örnek 1- İsteğe bağlı sigortalılığını sona erdirmek için 17/11/2009 tarihinde talepte bulunan sigortalı (A), en son 2009 yılı Eylül ayı primini ödemiştir. Bu sigortalının isteğe bağlı sigortalılığı 01/10/2009 tarihi itibarıyla sona erdirilecektir.

b) Talepte bulunulan ayın primi ödenmişse, dilekçesinin Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarihi takip eden günden itibaren sona erdirilecektir. İsteğe bağlı sigortalının sona erdiği tarihten sonra ödenen primler talepleri halinde iade edilir.

Örnek 2- İsteğe bağlı sigortalılığını sona erdirmek için 17/11/2009 tarihinde talepte bulunan sigortalı (B), en son 2009 yılı Kasım ayı primini ödemiştir. Bu sigortalının isteğe bağlı sigortalılığı 18/11/2009 tarihi itibarıyla sona erdirilecektir. 2009 yılı Kasım ayı 17 gün olarak dikkate alınacaktır.

3.2.2- Aylık talebinde bulunmak

İsteğe bağlı sigortaya devam etmekte iken aylık talebinde bulunanların sigortalılıkları, aylığa veya toptan ödemeye hak kazanılmış olmak koşulu ile talep tarihinden itibaren sona erdirilecektir.

Örnek- 01/01/1977 tarihinde çalışmaya başlayan ve 16/03/2010 tarihinde yaşlılık aylığı talebinde bulunan sigortalı (C)'nin, aylık bağlama şartlarını yerine getirdiği anlaşıldığından devam eden isteğe bağlı sigortalılığı tahsis talebinde bulunduğu 16/03/2010 tarihinde sona erdirilecektir.

Yeterli prim ödeme gün sayısı koşulunu yerine getirdikleri gerekçesiyle, aylık talebinde bulunanlardan, aylık bağlama koşullarını yerine getirmedikleri tespit edilenlerin, yeniden talepleri alınmaksızın isteğe bağlı sigortalılıkları devam ettirilecektir.

Örnek- 15/11/2012 tarihinde aylık talebinde bulunan ancak toplam hizmet süresinin 8996 gün olduğu ve 9000 gününü 19/11/2012 tarihinde dolduracağı tespit edilen sigortalı (D)'nin 15/11/2012 tarihli tahsis talebi dikkate alınmadan isteğe bağlı sigortalılığının devamı sağlanacaktır.

İsteğe bağlı sigortaya devam etmekte iken aylık talebinde bulunan ve talep tarihi itibarıyla yaşlılık aylığı için belirlenen prim ödeme gün sayısı hariç yaş ve sigortalılık süresi şartlarından birini yerine getirememiş olan sigortalının aylık talep tarihinden itibaren bir ay içinde bu şartları yerine getirmesi halinde şartın yerine getirildiği tarihe kadar isteğe bağlı sigortalılık devam ettirilecektir.

Örnek- İsteğe bağlı sigortaya devam etmekte iken 15/12/2011 tarihinde yaşlılık aylığı bağlanması için aylık talebinde bulunan sigortalı (E), talep tarihi itibarıyla prim ödeme gün sayısını doldurmuş olmakla birlikte sigortalılık süresi şartını 13/01/2012 tarihinde yerine getireceğinden isteğe bağlı sigortalılığı söz konusu tarihe kadar devam ettirilecektir.

3.2.3- İkameti yurt dışına taşımak

İsteğe bağlı sigortalılık, uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerde iş üstlenen işverenlerce çalıştırılmak üzere yurt dışına götürülen Türk işçileri hariç, uluslararası sosyal güvenlik sözleşmelerinden doğan haklar saklı kalmak şartıyla ikametini yurt dışına taşıdığı tarihten itibaren sona erecektir.

Sigortalıların ikametlerinin yurt dışına taşıdıklarının tespiti, sigortalıların beyanı ya da Kurumca yapılabilir.

Örnek- Türkiye'de ikamet etmekte iken 01/11/2008 tarihinden itibaren isteğe bağlı sigortalı olan sigortalı (F)'nin, Kurumca yapılan kontrolde ikametini 21/12/2009 tarihinde yurtdışına taşıdığı anlaşıldığından bu sigortalının isteğe bağlı sigortalılığı 21/12/2009 tarihinde sona erdirilecektir.

Türkiye'de ikamet etmekte iken isteğe bağlı sigortalı olanlardan, uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkede bulunanların isteğe bağlı sigortalılıkları sigortalının aksine bir talebi olmadığı sürece devam ettirilecektir.

3.2.4- Zorunlu sigortalılığa tabi olma

İsteğe bağlı sigortalılık, sigortalının Kanunun 51 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları hükmü saklı kalmak kaydıyla Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) veya (c) bentleri kapsamına tabi çalışmaya başladığı tarihten bir gün önce sona erdirilecektir.

506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret odaları, sanayi odaları, borsalar veya bunların teşkil ettikleri

birliklerde çalışmaya başlayanların isteğe bağlı sigortalılıkları da çalışmaya başladığı tarihten bir gün önce sona erdirilecektir.

Ancak, isteğe bağlı sigortalılığın sona erdirilmesinde, 5510 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin (a), (b) ve (e) bentlerine tabi çalışmalar zorunlu sigortalılık olarak değerlendirilmez.

Örnek- *Isteğe bağlı sigortalılığı devam eden sigortalı (G), 05/11/2009 tarihinden itibaren Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında çalışmaya başlamıştır. Bu sigortalının isteğe bağlı sigortalılığı 04/11/2009 tarihinden itibaren sona erdirilecektir.*

3.2.5- Sigortalının ölümü

Ölen sigortalının prim borcu bulunmaması halinde ölüm tarihi itibarıyla isteğe bağlı sigortalılık sona erdirilecektir.

Örnek- *01/01/2005 tarihinden itibaren isteğe bağlı sigortalı olan sigortalı (H), 2011 yılı Haziran ayına ait primini ödedikten sonra 23/06/2011 tarihinde ölmüştür. Öldüğü ay primi dahil prim borcu bulunmayan bu sigortalının isteğe bağlı sigortalılığı 23/06/2011 tarihinde sona erdirilecektir.*

Ölen sigortalının prim borcunun bulunması durumunda borcun hak sahiplerince Kanunun 52 nci maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla 12 ay içerisinde gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte ödenmesi halinde isteğe bağlı sigortalılık ölüm tarihi itibarıyla sona erdirilecektir.

Örnek- *01/07/2001 tarihinden itibaren isteğe bağlı sigortalı olan (I), 12/03/2010 tarihinde ölmüştür. Bu sigortalının 2010 yılı Ocak, Şubat ve öldüğü ay olan Mart ayına ait prim borcu bulunmaktadır. Buna göre, 2010 yılı Ocak ayı priminin 2010 yılı Aralık ayı sonuna, 2010 yılı Şubat ayı priminin 2011 yılı Ocak ayı sonuna, 2010 yılı Mart ayı priminin ise 2011 yılı Şubat ayı sonuna kadar veya tamamının 2010 yılı Aralık ayı sonuna kadar gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte hak sahiplerince ödenmesi halinde isteğe bağlı sigortalılık, sigortalının öldüğü 12/03/2010 tarihinden itibaren sona erdirilecektir.*

Ölüm tarihi itibarıyla prim borcu bulunan sigortalının prim borcunun hak sahiplerince 12 ay içerisinde ödenmemesi veya hak sahiplerinin söz konusu borç tutarını ödemeyeceklerini beyan etmeleri halinde, 12 aylık süre beklenmeksizin primi ödenmiş ayın sonu itibarıyla isteğe bağlı sigortalılığı sona erdirilecektir.

Örnek- *01/04/2002 tarihinden itibaren isteğe bağlı sigortalı olan sigortalı (J), 05/04/2011 tarihinde ölmüştür. Bu sigortalının 2011 yılı Ocak, Şubat, Mart ve öldüğü ay olan Nisan ayına ait prim borcu bulunmaktadır. Hak sahipleri söz konusu aylara ait prim borcu ile gecikme zammı ve gecikme cezasını ödemeyeceklerini beyan etmişlerdir. Bu durumda isteğe bağlı sigortalılık 12 aylık sorgulama süresi beklenmeden en son primi ödenmiş 2010 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla sona erdirilecektir.*

Mahkemece gaipliğine karar verilen isteğe bağlı sigortalı hakkında, sigortalının ölümüne ilişkin hükümler doğrultusunda işlem yapılacaktır.

3.2.6- Yurtdışındaki çalışmanın sona ermesi

5510 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin (g) bendi kapsamında sigortalı olanlardan aynı zamanda isteğe bağlı sigortaya devam edenlerin yurtdışındaki çalışmalarının sona ermesi halinde isteğe bağlı sigortalılıkları da aynı tarih itibarıyla sona erdirilecektir. Bunlardan isteğe bağlı sigortalı olmak isteyenlerin yeniden talepte bulunmaları gerekmektedir.

4- 01/10/2008 TARİHİNDEN ÖNCE İSTEĞE BAĞLI SİGORTALI OLANLAR HAKKINDA YAPILACAK İŞLEMLER

4.1- 506 sayılı Kanunun Mülga 85 inci Maddesi Gereğince İsteğe Bağlı Sigortaya Devam Edenler

506 sayılı Kanunun mülga 85 inci maddesine tabi olarak prim ödeyen sigortalıların isteğe bağlı sigortalılıkları, 01/10/2008 tarihinden sonra yeni bir yazılı talep ve Türkiye’de ikamet şartı aranmaksızın 5510 sayılı Kanunla getirilen isteğe bağlı sigortalılık hükümlerine göre devam ettirilecektir.

506 sayılı Kanun kapsamında isteğe bağlı sigortalı olanlardan, 01/10/2008 tarihinden önce sigortalılığı sonra erenlerin, 01/10/2008 tarihinden sonra yeniden isteğe bağlı sigortalı olmak istemeleri halinde, bunlardan “İsteğe Bağlı Sigortalılık Giriş Bildirgesi” alınacaktır.

506 sayılı Kanunun mülga 85 inci maddesi gereğince 2008 yılı Temmuz, Ağustos ve Eylül ayı primini ödemeyen sigortalılar için 01/10/2008 tarihi itibarıyla üç ay ard arda prim ödememe şartı aranmayacak, isteğe bağlı sigorta prim borcu bulunan sigortalılar hakkında 01/10/2008 tarihinden önceki sürelerin ödenmesinde 12 aylık süre de aranmayacaktır.

***Örnek-** 506 sayılı Kanunun mülga 85 inci maddesi gereğince isteğe bağlı sigortalılığı 01/01/2001 tarihinde başlayan sigortalı (A), 2007 yılı Nisan ve Mayıs aylarına ait primlerle 2008 yılı Ekim ayına ait primini ödememiştir. Bu sigortalı, 2007 yılı primlerini isteğe bağlı sigortalılığı devam ettiği sürede istediği zaman, 2008 yılı Ekim ayı primini 2009 yılı Eylül ayına kadar ödeyebilecektir.*

4.2- 1479 sayılı Kanunun Mülga 79 uncu ve 2926 sayılı Kanunun Mülga 60 ıncı Maddeleri Gereğince İsteğe Bağlı Sigortaya Devam Edenler

4.2.1- 01/10/2008 öncesi isteğe bağlı sigortalılığın devamı

1479 sayılı Kanunun mülga 79 uncu ve 2926 sayılı Kanunun mülga 60 ıncı maddelerine tabi isteğe bağlı sigortalı olarak prim ödeyenlerin isteğe bağlı sigortalılıkları, 01/10/2008 tarihinden sonra yeni bir yazılı talep ve Türkiye’de ikamet şartı aranmaksızın 5510 sayılı Kanunla getirilen isteğe bağlı sigortalılık hükümlerine göre devam ettirilecektir.

Bu sigortalılardan, 01/10/2008 tarihinden önce düzensiz prim ödemesi nedeniyle sigortalılığı sona erenler dahil isteğe bağlı sigortalılıkları sona erenlerin, 01/10/2008 tarihinden sonra yeniden isteğe bağlı sigortalı olmak istemeleri halinde bunlardan “İsteğe Bağlı Sigortalılık Giriş Bildirgesi” alınacak, ancak, daha önce Bağ-Kur sicil numarası bulunanlar için bildirgeye bilgisayar ortamında yeniden numara verilmeyecektir.

4.2.2- 01/10/2008 öncesi isteğe bağlı sigorta primlerinin tahsili

30/09/2008 tarihi itibarıyla 1479 sayılı Kanunun mülga 79 uncu maddesine göre toplam borcu üç aylık prim ve ceza tutarından az olan, 2926 sayılı Kanunun mülga 60 ıncı maddesine göre ise toplam borcu iki dönem ard arda (altı aylık) prim borcu ile gecikme zammı ve gecikme cezası tutarından az olan sigortalıların 01/10/2008 tarihinden sonra ödedikleri tutarlar eski borçlarına mahsup edilecektir.

***Örnek-** 1479 sayılı Kanunun mülga 79 uncu maddesi gereğince isteğe bağlı sigortalılığı 15/12/2002 tarihinde başlayan sigortalı (B)’nin 30/09/2008 tarihi itibarıyla prim aslı ile gecikme zammı ve gecikme cezası dahil 475 YTL borcu bulunduğu tespit edilmiştir. Sigortalının 01/10/2008 tarihinden itibaren ödeyeceği primler öncelikle 475*

YTL'lik eski prim borcuna mahsup edilecek, bu şekilde sigortalı 30/09/2008 tarihi itibariyle borçsuz hale getirilecek 01/10/2008 tarihinden itibaren ödenmeyen primlerin ise 12 aylık süre içinde ödenmesi gerekecektir.

4.2.3- 01/10/2008 öncesi 1479 sayılı Kanuna göre ödenen primlerin değerlendirilmesi

1479 sayılı Kanun kapsamında zorunlu sigortalılıkları sona erenlerin isteğe bağlı sigortalılık talebinde bulunmadan prim ödemeye devam etmeleri halinde primlerinin karşıladığı süre ile sınırlı kalmak kaydıyla sigortalılık süresi olarak değerlendirilmesi işlemleri 30/09/2008 tarihi itibariyle sona erdirilmiştir.

Ancak, bu Genelgenin yayımı tarihine kadar yapılan değerlendirme talepleri geçerli sayılarak isteğe bağlı sigortalılıkları devam ettirilecek, bu Genelgenin yayım tarihinden sonra yapılan talepler doğrultusundaki değerlendirme işlemleri ise 30/09/2008 tarihine kadar yapılacak, bu tarihten sonra yapılan prim ödemeleri ilgililere iade edilecektir.

Yapılan değerlendirme neticesinde sigortalılığı sona erdirilenler, isteğe bağlı sigortalı olmak istemeleri halinde yazılı talepte bulunma şartı aranacaktır.

Örnek- 14/05/2008 tarihinde 1479 sayılı Kanuna tabi zorunlu sigortalılığı sona eren sigortalı (C) isteğe bağlı sigortalılık talebinde bulunmadan primlerini ödemeye devam etmiştir. Sigortalı, 21/11/2008 tarihinde ödediği primlerin sigortalılık süresi olarak değerlendirilmesi talebinde bulunmuştur. Buna göre, sigortalının 01/06/2008 tarihinden itibaren ödemiş olduğu primler karşıladığı süre ile sınırlı kalmak kaydıyla sigortalılık süresi olarak değerlendirilecektir.

Örnek- 03/07/2008 tarihinde 1479 sayılı Kanuna tabi zorunlu sigortalılığı sona eren sigortalı (D) isteğe bağlı sigortalılık talebinde bulunmadan primlerini ödemeye devam etmiştir. Sigortalı, 11/02/2009 tarihinde ödediği primlerin sigortalılık süresi olarak değerlendirilmesi talebinde bulunmuştur. Buna göre, sigortalının 01/08/2008 tarihinden itibaren ödemiş olduğu primler karşıladığı süre ile sınırlı kalmak kaydıyla 30/09/2008 tarihine kadar sigortalılık süresi olarak değerlendirilecektir.

4.2.4- 01/10/2008 öncesi yurtdışında bulunanlardan isteğe bağlı sigortalı olanların durumu

1479 sayılı Kanunun mülga ek 3 üncü maddesi kapsamında yurt dışında bulunan vatandaşların herhangi bir işte çalışmayan eşlerinden isteğe bağlı sigortaya devam edenlerden, sigortalılıklarının sona ermesi için talepte bulunanların veya düzensiz prim ödemeleri nedeniyle sigortalılıkları sona erenlerin, 01/10/2008 tarihinden sonra yurt dışında ikamet ettikleri sürece taleple veya prim ödemek suretiyle yeniden isteğe bağlı sigortalılıklarının başlatılması mümkün olmayacaktır. Bu durumdaki sigortalılardan, yeniden isteğe bağlı sigortalılık talebinde bulunanlardan Türkiye de ikamet şartı aranacaktır. Türkiye’de ikamet ederek sigortalılıklarını başlatanların sigortalılık işlemleri ikametinin bağlı bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüklerince/sosyal güvenlik merkezlerince yürütülecektir.

5- 5434 SAYILI KANUNA TABİ İSTEĞE BAĞLI İŞTİRAKÇİLİK

a) 2008 yılı Ekim ayı başından önce 5434 sayılı Kanunun mülga 12 nci ve geçici 218 inci maddelerine göre isteğe bağlı iştirakçilikleri devam edenlerin herhangi bir işleme gerek kalmaksızın isteğe bağlı iştirakçileri devam ettirilecektir.

b) 5434 sayılı Kanuna göre iştirakçi iken gerek 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce gerekse 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra görevinden ayrılanlar ile bunlardan Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak yeniden çalışmaya başlayıp görevlerinden ayrılanlar ile Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce veya sonra Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi görevinden ayrılıp 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi çalışmakta iken sigortalılıkları sona erenlerin, gerekli şartları taşımaları durumunda 5434 sayılı Kanunun mülga 12 nci maddesi gereğince talepleri halinde isteğe bağlı iştirakçilikleri sağlanacaktır.

c) 5434 sayılı Kanun gereğince, isteğe bağlı iştirakçi olanların emeklilik keseneği ve kurum karşılıkları, görevlerinden ayrıldıkları tarihteki emeklilik keseneğine esas aylık, derece, kademe ve varsa ek gösterge ile keseneğe esas diğer unsurlar da nazara alınmak suretiyle hesaplanacak tutar üzerinden alınacaktır. Kesenek ve karşılıkları süresi içinde ödenmeyen veya eksik ödenen aylar hizmet olarak değerlendirilmeyecektir.

d) Emeklilik keseneği ve kurum karşılıklarını toplu yada fasılalı olarak altı aydan fazla ödememeleri halinde isteğe bağlı iştirakçikleri sona erecektir. Bu durumda olanlar ile isteğe bağlı iştirakçilikten vazgeçenlerin yeniden isteğe bağlı iştirakçilikleri sağlanmayacaktır.

Yukarıda belirtilen sigortalılar hakkında yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

6-GELİR VERGİSİNDEN MUAF OLAN KADINLAR

5510 sayılı Kanunun geçici 16 ncı maddesi ile 01/10/2008 tarihinden önce 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinde belirtilen vergiden muaf işleri hizmet akdiyle herhangi bir işverene tabi olmaksızın sürekli ve kazanç getirici nitelikte yaptıklarını ve 01/10/2008 tarihinden sonra da yapmaya devam ettiklerini vergi dairelerinden alacakları yazı ile belgeleyen kadınlar prime esas günlük kazanç alt sınırının on beş katı üzerinden başlanılarak, takip eden her yıl için bir puan arttırılmak suretiyle otuz katını geçmemek üzere malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası primi ödeyeceklerdir.

5510 sayılı Kanunun geçici 16 ncı maddesi ile getirilen uygulamadan;

- 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı kanunlara göre sigortalı/iştirakçi olarak tescilleri yapılmış olup zorunlu sigortalılıkları ya da isteğe bağlı sigortalılıkları sona eren,
- 01/10/2008 tarihinden önce 506 ve 1479 sayılı kanunlara tabi olarak isteğe bağlı sigortaya prim ödeyen

Kadın sigortalılar yararlanacaktır.

Gelir vergisinden muaf olması nedeniyle prim ödeyecek kadın sigortalılar, 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının on beş katı üzerinden başlanılarak, takip eden her yıl için bir puan arttırılmak suretiyle otuz katını geçmemek üzere malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası primi ödeyeceklerdir. 2009 yılında gün sayısı 16, 2010 yılında 17 olarak alınacak her yıl birer puan arttırılacak 2023 ve sonraki yıllarda 30 olarak alınacaktır.

Gelir vergisinden muaf olmaları nedeniyle asgari kazanç üzerinden prim ödemek isteyen kadın sigortalıların vergi dairelerinden alacakları yazılarda 193 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin (6) ncı fıkrası kapsamında sayılan işleri 01/10/2008 tarihinden önce yapmaya başladıklarının ve 01/10/2008 tarihinden sonra da yapmaya devam ettiklerinin açıkça belirtilmesi gerekmektedir.

Gelir vergisinden muaf olmaları nedeniyle isteğe bağlı sigortaya devam eden kadın sigortalıların bu durumlarının devam edip etmediği hususu Kurum kontrol memurlarınca araştırılır.

7- 01/10/2008 TARİHİNDEN ÖNCE SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMESİ İMZALANMAMIŞ ÜLKELERE ÇALIŞTIRILMAK ÜZERE GÖTÜRÜLEN TÜRK İŞÇİLERİ

01/10/2008 tarihinden önce sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerde iş üstlenen işverenlerce çalıştırılmak üzere götürülen ve 506 sayılı Kanunun mülga 86 ncı maddesi gereğince sadece malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi topluluk sigortasına devam eden sigortalılardan, 5510 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesinin sekizinci fıkrası gereğince 02/10/2008 tarihinden itibaren üç ay içinde (01/01/2009 tarihi dahil) isteğe bağlı sigortaya müracaat edenlerin isteğe bağlı sigortalılıkları, 01/10/2008 tarihi itibarıyla, üç aylık süre geçirildikten sonra müracaat edenlerin ise müracaat tarihini takip eden günden itibaren başlatılacaktır.

Bu kapsamdaki sigortalılar isteğe bağlı sigorta giriş bildirgesi ile işyerinin bağlı bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüğüne/sosyal güvenlik merkezine müracaat edeceklerdir. Bu sigortalıların kısa vadeli ve genel sağlık sigortası primleri aylık prim ve hizmet belgesi ile Kuruma verildiğinden ayrıca çalıştıklarına ilişkin belge istenmeyecek olup bu kişilerin işlemleri 27/11/2008 tarihli ve 819741 sayılı Genel Yazı doğrultusunda işverenleri tarafından yapılabilir.

8- İSTEĞE BAĞLI SİGORTALILIK SÜRELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

8.1- 01/10/2008 Tarihinden Sonra İsteğe Bağlı Sigortalılık Statüsü

5510 sayılı Kanunun 51 inci maddesi gereğince 01/10/2008 tarihinden itibaren ilk defa isteğe bağlı sigortalı olanlar ile 506, 1479 ve 2926 sayılı kanunlara tabi isteğe bağlı sigorta primi ödeyen sigortalıların 01/10/2008 tarihinden sonra isteğe bağlı sigorta primi ödenmiş süreleri malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulamasında 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalılık süresi olarak kabul edilecektir.

8.2- 01/10/2008 Tarihinden Önce Geçen Hizmetlerin Değerlendirilmesi

01/10/2008 tarihinden önce;

- 506 sayılı Kanunun mülga 85 inci maddesine tabi isteğe bağlı sigorta primi ödenmiş süreler 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi,
 - 1479 sayılı Kanunun mülga 79 uncu maddesi ne tabi isteğe bağlı sigorta primi ödenmiş süreler 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi,
 - 2926 sayılı Kanunun mülga 60 ncı maddesi ne tabi isteğe bağlı sigorta primi ödenmiş süreler 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi,
 - 5434 sayılı Kanunun mülga 12 nci ve geçici 218 inci maddelerine göre isteğe bağlı iştirakçiliği sağlananlar ile 01/10/2008 tarihinden sonra mülga 12 nci madde gereğince isteğe bağlı iştirakçiliği sağlanacakların prim ödenmiş süreleri 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi,
- kapsamında hizmet olarak değerlendirilir.

9- İSTEĞE BAĞLI SİGORTA PRİMLERİNİN HESABI VE ÖDENMESİ

9.1- Genel Açıklama

İsteğe bağlı sigorta primi, 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında, sigortalı tarafından yazılı olarak beyan edilen prime esas aylık kazancın % 32'sidir. Bunun % 20'si malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası, % 12'si genel sağlık sigortası primidir.

9.2- Ödenecek Prim Tutarları

Bu genelgenin;

a) 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.6, 2.1.7, 2.1.8, 2.1.9, 2.1.10 ve 2.1.11 bölümlerinde belirtilen sigortalılar malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası ile genel sağlık sigortası yönünden,

01/10/2008-31/12/2008 tarihleri arasında isteğe bağlı sigorta primi alt sınırı 21,29 x 30 x % 32 = 204,38 YTL, üst sınırı 138,39 x 30 x % 32 = 1.328,54 YTL,

01/01/2009-30/06/2009 tarihleri arasında isteğe bağlı sigorta primi alt sınırı 22,20 x 30 x % 32 = 213,12 TL, üst sınırı 144,30 x 30 x % 32 = 1.385,28 TL,

01/07/2009-31/12/2009 tarihleri arasında isteğe bağlı sigorta primi alt sınırı 23,10 x 30 x % 32 = 221,76 TL, üst sınırı 150,15 x 30 x % 32 = 1.441,44 TL,

b) 2.1.4 bölümünde belirtilen sigortalılar malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası yönünden,

01/10/2008-31/12/2008 isteğe bağlı sigorta primi alt sınırı 21,29 x 30 x % 20 = 127,74 YTL, üst sınırı ise 138,39 x 30 x % 20 = 830,34 YTL,

01/01/2009-30/06/2009 tarihleri arasında isteğe bağlı sigorta primi alt sınırı 22,20 x 30 x % 20 = 133,20 TL, üst sınırı 144,30 x 30 x % 20 = 865,80 TL,

01/07/2009-31/12/2009 tarihleri arasında isteğe bağlı sigorta primi alt sınırı 23,10 x 30 x % 20 = 138,60 TL, üst sınırı 150,15 x 30 x % 20 = 900,90 TL,

c) 2.1.5 bölümünde belirtilen sigortalılar 01/10/2008-31/12/2008 tarihleri arasında 21,29 x 15 x % 32 = 102,20 YTL, 01/01/2009-30/06/2009 tarihleri arasında 22,20 x 16 x % 32 = 113,66 TL, 01/07/2009-31/12/2009 tarihleri arasında 23,10 x 16 x % 32 = 118,27 TL

prim ödeyeceklerdir

9.3- Prime Esas Kazancın Beyanı

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi olan isteğe bağlı sigortalılar 01/10/2008 tarihinden itibaren ödeyecekleri primlerini yazılı beyanda bulunmak suretiyle belirleyeceklerdir.

Sigortalıların beyanda bulunmamaları halinde ödeyecekleri prim tutarı prime esas günlük kazancın alt sınırının otuz katı olarak belirlenecektir. Sigortalıların ödeyecekleri primleri artırmaya ya da azaltmaya ilişkin beyanları, beyanın yapıldığı tarihteki aydan başlanılarak dikkate alınacak ve yapılmış olan beyan değiştirilmediği sürece sonraki aylar için de yapılmış sayılacaktır. Oniki aydan fazla prim ödemesinde bulunulmaması halinde, oniki aylık sürenin sonundan itibaren beyanın geçerliliği ortadan kalkacaktır. Beyanda bulunmayan, beyanının geçerliliği ortadan kalkan veya beyanları Kanunun 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katının altında olan sigortalıların aylık prime esas kazancı, prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katı olarak dikkate alınacaktır.

01/10/2008 tarihinden önce 1479 sayılı Kanunun mülga 79 uncu ve 2926 sayılı Kanunun mülga 60 ıncı maddesine göre isteğe bağlı sigortalı olup, bu tarihten itibaren de

isteğe bağlı sigortalılıkları devam edenlerin ödeyecekleri prim tutarları prime esas kazancın alt sınırı üzerinden tahakkuk ettirilmiştir.

Ancak, 01/10/2008 tarihinden itibaren sigortalının beyanı olmaksızın alt sınır dışında tahsil edilen tutarlar doğacak borçlara mahsup edilecektir.

Örnek 1- 12 nci basamak üzerinden 150,14 YTL isteğe bağlı sigorta primi ödeyen sigortalı (A)'nın 01/10/2008 tarihinden sonra ödeyeceği tutar beyanda bulunmaması halinde genel sağlık sigortası primi dahil 204,38 YTL olarak tahsil edilecektir.

Örnek 2- 12 nci basamak üzerinden 84,87 YTL tarımda isteğe bağlı sigorta primi ödeyen sigortalı (B)'nin 01/10/2008 tarihinden sonra ödeyeceği tutar beyanda bulunmaması halinde genel sağlık sigortası primi dahil 204,38 YTL olarak tahsil edilecektir.

9.4- Primlerin Ödenmesi ve Hizmetlerin Belirlenmesi

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 115 inci maddesi gereğince isteğe bağlı sigorta priminin takip eden ayın sonuna kadar ödenmesi gerekmektedir. Ait olduğu aydan itibaren en geç 12 ay içinde kendileri veya hak sahipleri tarafından gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte ödenmeyen süreler, hizmet olarak değerlendirilmeyecektir.

Örnek- 01/01/2009 tarihinde isteğe sigortalılığı başlayan sigortalı (C), 2009 yılı Mart ayı primini 2010 yılı Şubat ayı sonuna kadar ödememiştir. Bu durumda, sigortalının 2009 yılı Mart ayı hizmet süresi olarak değerlendirilmeyecektir.

İsteğe bağlı sigortalılardan ay içerisinde 30 günden az çalışan veya 80 inci madde gereğince prim ödeme gün sayısı, ay içindeki toplam çalışma saatinin 4857 sayılı İş Kanuna göre belirlenen günlük normal çalışma saatine bölünmesi suretiyle hesaplanan sigortalıların yaptıkları ödemeler hariç isteğe bağlı sigortalıların her ay için otuz tam gün prim ödemeleri zorunludur. Beyan edilen prim tutarından daha az miktarda prim ödenmiş olması halinde ilgili ay isteğe bağlı hizmet olarak değerlendirilmeyecektir. Eksik ödenen tutarların toplamı beyan edilen prim tutarı ve buna ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammını karşılaması halinde en eski aydan başlamak üzere prim borçlarına mahsup edilecektir.

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında zorunlu sigortalılıkları sona erenlerden isteğe bağlı sigortalılık talebinde bulunanların, zorunlu sigortalılık nedeniyle prim borcunun bulunması halinde, isteğe bağlı sigortaya tabi ödenen primler öncelikle zorunlu sigortalılık nedeniyle Kuruma olan borçlarına mahsup edilecektir.

Örnek- 16/11/2012 tarihinde Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında zorunlu sigortalılığı sona eren ve zorunlu sigortalılık dönemine ait toplam 3.500 YTL prim, gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunan sigortalı (E), 19/12/2012 tarihinde isteğe bağlı sigortalı olmuştur. Ancak, sigortalılık başlangıç tarihinden önce zorunlu sigortalılık dönemine ait borcu bulunması nedeniyle ödediği primler öncelikle zorunlu sigortalılık dönemine ait borca mahsup edilecek söz konusu borç bitmeden isteğe bağlı sigortalılık hizmet süresi kazanımı mümkün olmayacaktır.

506, 1479 ve 2926 sayılı kanunlara tabi isteğe bağlı sigortalıların 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki sürelerle ait primleri 5510 sayılı Kanuna göre, 5434 sayılı Kanuna tabi olanların ise 5434 sayılı Kanuna göre tahsil edilecektir. Ancak, 506 sayılı Kanun gereğince isteğe bağlı sigorta prim borçlarını yapılandıranların bu borçlarının tahsili, isteğe bağlı sigortalılıklarının devamı hakkında 4958 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (K) fıkrası, 5458 sayılı Kanunun 1 ve 3 üncü maddeleri, 5510 sayılı Kanunun geçici 23, 24 ve 25 maddesi hükümleri uygulanacaktır.

10- GENEL SAĞLIK SİGORTASI HAKSAHİPLİĞİ

5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile isteğe bağlı sigortalılar 01/10/2008 tarihinden itibaren genel sağlık sigortalısı sayılmış olup Kanunun 52 nci maddesi gereğince bakmakla yükümlü olunan kişi dahi olsalar genel sağlık sigortası primini ödemekle yükümlüdürler.

İsteğe bağlı sigortalılar ile bunların hak sahiplerinin genel sağlık sigortası yardımlarından faydalanmaları için sağlık hizmeti sunucusuna başvurdıkları tarihten önceki son bir yıl içinde toplam 30 gün genel sağlık sigortası primi ödemiş olmaları ayrıca prim ve prime ilişkin borçlarının bulunmaması gerekmektedir.

Örnek 1- *İsteğe bağlı sigortalılığı 506 sayılı Kanunun mülga 85 inci maddesine göre isteğe bağlı sigortaya devam etmekte olan sigortalı (A), 2008 yılı Ekim, Kasım ayları isteğe bağlı sigorta primlerini ödemiştir. Ancak, sigortalının 2008 yılı Ocak ve Şubat aylarını ödemediği tespit edildiğinden bu sigortalı söz konusu süreleri ödemediği sürece genel sağlık sigortası yardımlarından yararlanamayacaktır.*

Örnek 2- *İsteğe bağlı sigortalılığı 1479 sayılı mülga 79 uncu maddesine göre başlayıp isteğe bağlı sigortaya devam etmekte olan sigortalı (B), 2008 yılı Ekim, Kasım ayları isteğe bağlı sigorta primlerini ödemiştir. Ancak, sigortalının 01/10/2008 tarihinden önce 300 YTL prim borcu bulunması nedeniyle ödemiş olduğu tutarlar prim borcuna mahsup edildiğinden 30/12/2008 tarihinde sağlık hizmeti sunucusuna müracaat eden sigortalı 2008 yılı Ekim, Kasım ayı isteğe bağlı sigorta primini ödemesi halinde genel sağlık sigortası yardımlarından yararlanacaktır.*

İsteğe bağlı sigortalı olanlar; bakmakla yükümlü olunan ya da hak sahibi olarak ölüm aylığı veya geliri veyahut kendi çalışmasından dolayı gelir alan kişi olsa dahi, Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayıldıklarından bunlar, genel sağlık sigortası primini de ödeyeceklerdir.

Türkiye’de yerleşik olma hali bir yılı doldurmayan yabancı uyruklu sigortalılar genel sağlık sigortalısı sayılmadığından, bunlardan bir yıldan daha az bir süre oturan ve isteğe bağlı sigortalı olanlardan genel sağlık sigortası primi alınmayacaktır. Ancak, oturma süresi bir yıldan fazla olanlardan oturma süresinin birinci yılının dolduğu tarihten itibaren sigortalının talepte bulunup bulunmadığına bakılmaksızın genel sağlık sigortası primi alınacaktır.

11- İSTEĞE BAĞLI SİGORTA PROGRAMLARI

01/10/2008 tarihinden sonra ilk defa isteğe bağlı sigortaya müracaat edecek olanlarla bu tarihten önce 1479 ve 2926 sayılı kanunlara tabi isteğe bağlı sigortalıların devam edenlerin işlemleri “**sgknet, SİGORTALAMA İŞLEMLERİ, SİGORTALI TESCİL İŞLEMLERİ**” programı,

01/10/2008 tarihinden önce 506 sayılı Kanun kapsamında isteğe bağlı sigortalı olanlar, sigortalılığı sona ermekle birlikte prim borcu bulunanlar, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi çalışmakta iken ay içindeki çalışmasını 30 güne tamamlamak amacıyla isteğe bağlı sigortaya müracaat edenler, 01/10/2008 tarihinden sonra 5 inci maddenin (g) fıkrası kapsamında sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerde iş üstlenen Türk işverenlerce çalıştırılmak üzere yurtdışına götürülen Türk işçilerinden isteğe bağlı sigortaya devam edenler ile 01/10/2008 tarihinden önce topluluk sigortası kapsamında prim ödeyen avukatlardan gelir vergisi mükellefi olmadığı tespit edilenlerin 01/10/2008 tarihi itibarıyla başlatılacak sigortalılıkları 506

sayılı Kanunun 5510 sayılı Kanuna göre revize edilen “CİCS 2.2.2 İsteğe Bağlı Sigorta İşlemleri” programı,

2008 yılı Ekim ayı başı itibariyle 5434 sayılı Kanunun mülga 12 nci maddesine tabi sigortalılar ile bu tarihten sonra 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi gereğince isteğe bağlı iştirakçi olacakların işlemleri EMCICS programı içinde yer alan “G192” alt programından, prim tahsilatlarının takibi ise “GM192” alt programı

aracılığıyla yürütülecektir.

Bilgi edinilmesini ve Genelge gereğince işlem yapılmasını rica ederim.

Fatih ACAR
Kurum Başkanı V.

DAĞITIM :

Gereği :

Merkez ve Taşra Teşkilatına

Bilgi :

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına